

Урок № 1. Вступ: на порозі Нового часу.

Мета: сформувати уявлення учнів про своєрідність історії Нового часу; створити умови для розуміння понять «цивілізація», «Новий час», «історичні джерела»; розглянути періодизацію історії людства; дати характеристику історичних джерел; розвивати вміння висловлювати власну думку.

Основні поняття та назви: християнська цивілізація, арабо-мусульманська цивілізація, Новий час, Ранньомодерна доба, аграрне суспільство, індустріальне суспільство, революція, республіка, гуманізм, Відродження.

Основні дати та події: XVI — початок XX ст. — історія Нового часу, кінець XV — перша половина XVII ст. — Ранній Новий час.

Обладнання: підручник, карти світу, Європи, Азії.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Очікувані результати: учні навчаються: називати хронологічні межі історії Нового часу та її частин; показувати на карті географічні об'єкти, пов'язані з темою, застосовувати та пояснювати на прикладах терміни та поняття; розповідати про історичні джерела; висловлювати власну думку.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗНАнь

Вступне слово вчителя

Почати урок із бесіди з метою виявлення рівня знань учнів із предмета та їх відношення.

1. Що таке історія? (Історія — наука про події минулого, їх причини та наслідки.)
2. Що ви вивчали в 7 класі?
3. Що вам найбільше запам'яталося з минулого року?

Ознайомити учнів зі структурою курсу (шість розділів, уроки узагальнення та тематичного оцінювання, практичні заняття) та підручника (шість розділів, 30 параграфів, пункти параграфа, основні терміни та поняття, особливі позначки, використані в параграфах), допоміжними матеріалами — якщо є зошит із друкованою основою, із його структурою, атласом, контурною картою тощо.

Розповісти про електронні ресурси та ознайомити із сайтом <http://interactive.ranok.com.ua>.

III. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

План

1. Середні віки в історії людства. **с.5**
2. Що таке Новий час? **с.5**
3. Світ у Новий час. **с.7**
4. Європейське суспільство. **с.8**
5. Духовне життя. **с.10**

с.5

1. Середні віки в історії людства

Середні віки в історії людства — це період між падінням Римської імперії та початком Нового часу. Цей період характеризується розвитком феодального суспільства, становленням християнства та культурними досягненнями.

2. Що таке Новий час?

Новий час починається з падіння Римської імперії та характеризується розвитком капіталізму, науковими відкриттями та культурними досягненнями.

3. Світ у Новий час

У Новий час відбуваються великі географічні відкриття, становлення національних держав та розвиток торгівлі.

с.7

3. Світ у Новий час

У Новий час відбуваються великі географічні відкриття, становлення національних держав та розвиток торгівлі.

4. Європейське суспільство

У Європі відбуваються великі культурні та наукові відкриття, становлення національних держав та розвиток торгівлі.

5. Духовне життя

У Новий час відбуваються великі культурні та наукові відкриття, становлення національних держав та розвиток торгівлі.

с.8

4. Європейське суспільство

У Європі відбуваються великі культурні та наукові відкриття, становлення національних держав та розвиток торгівлі.

5. Духовне життя

У Новий час відбуваються великі культурні та наукові відкриття, становлення національних держав та розвиток торгівлі.

ПЕРІОДИЗАЦІЯ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

ПЕРВІСНИЙ ЛАД	СТАРОДАВ- НИЙ СВІТ	СЕРЕДНЬО- ВІЧЧЯ	НОВИЙ ЧАС		НОВІТНИЙ ЧАС
			РАННІЙ НОВИЙ ЧАС	ПІЗНІЙ НОВИЙ ЧАС	
2 млн — 4 тис. до н. е.	4 тис. до н. е. — V ст. н. е.	V—XV ст.	Кінець XV — друга полови- на XVII ст.	Друга половина XVII — початок XX ст.	Початок XX— XXI ст.

РАННІЙ НОВИЙ ЧАС (КІНЕЦЬ XV — ПЕРША ПОЛОВИНА XVII СТ.)

ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКА
Феодальні відносини	Феодальні відносини змінюються буржуазними не тільки в економічній, а й у суспільній сфері
Державна влада	Зміна форми державної влади. Становлення абсолютизму, а потім — боротьба з ним
Кордони	Поява кордонів, близьких до сучасних
Людина Нового часу	Інша система цінностей
Нові землі	Відкриття нових континентів, створення шляхів
Риси сучасних народів	Мова, самобутність культури і традицій

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

● *Запитання і завдання*

1. Назвіть хронологічні межі періоду Раннього Нового часу.
2. Що таке аграрне та індустріальне суспільство?
3. Які події вплинули на розвиток світу в перший період Нового часу?
4. Визначте основні ознаки Раннього Нового часу.

● *Завдання*

Заповніть таблицю, указавши у відповідному стовпчику порядковий номер назви або події.

- 1) Виникнення цехів, 2) відкриття Америки, 3) Хрестові походи, 4) Столітня війна, 5) походи гуситів, 6) Реформація, 7) виникнення ісламу, 8) Відродження, 9) становлення Священної Римської імперії, 10) виникнення колоніальних імперій.

СЕРЕДНІ ВІКИ	НОВИЙ ЧАС

V. ПІДСУМКИ УРОКУ

Учитель вибірково перевіряє виконання завдань, зупиняється на типових помилках.

● *Висновки*

Новий час — період історії між Середніми віками та Новітнім часом, що тривав від кінця XV до початку XX ст.

У 8 класі ми вивчатимемо перший період Нового часу — Ранньомодерну добу.

Ранній Новий час характеризується переходом від аграрного до індустріального суспільства.

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Опрацюйте текст передмови і § 1.

Розділ І. ВЕЛИКІ ГЕОГРАФІЧНІ ВІДКРИТТЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ КАПІТАЛІСТИЧНИХ ВІДНОСИН (6 годин)

Урок № 2. Великі подорожі.

Мета: сформувати уявлення учнів про причини Великих географічних відкриттів; створити умови для розуміння причинно-наслідкових зв'язків між подіями; встановити зв'язок між Великими географічними відкриттями та рівнем розвитку світової науки й техніки; охарактеризувати особистостей, які здійснили відкриття; вчити висловлювати власну думку щодо характеру і значення Великих географічних відкриттів.

Основні поняття та назви: Великі географічні відкриття, каравела, прянощі, мис Доброї Надії, Молуккські острови, Ангола, Мозамбик, Тихий океан.

Основні дати та події: 1492 р. — відкриття Х. Колумбом Америки, 1498 р. — відкриття Васко да Гамаю морського шляху до Азії, 1519—1522 рр. — перше навколосвітнє плавання Ф. Магеллана.

Історичні постаті: Енріке Мореполавець, Бартоломеу Діаш, Христофор Колумб, Васко да Гама, Фернан Магеллан, Джованні Кабото.

Обладнання: підручник, карти світу, Європи, Америки, Африки, текст історичного документа, контурні карти.

Тип уроку: комбінований.

Очікувані результати: учні навчаться: називати час подорожей Ф. Магеллана та Васко да Гама, відкриття Америки Х. Колумбом; показувати на карті основні географічні відкриття та напрямки подорожей європейців, нові торговельні шляхи, країни доколумбової Америки; застосовувати та пояснювати на прикладах терміни та поняття; характеризувати особистостей, які здійснили відкриття; висловлювати власну думку щодо характеру і значення Великих географічних відкриттів.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

Завдання

Заповніть таблицю, указавши у відповідному стовпчику порядковий номер поняття або назви.

- 1) Аграрний світ, 2) натуральне господарство, 3) індустріальний світ, 4) станава монархія, 5) Великі географічні відкриття, 6) абсолютизм, 7) Реформація, 8) зародження парламентаризму, 9) відродження, 10) наймані робітники.

Зразок відповіді

СЕРЕДНІ ВІКИ	НОВИЙ ЧАС
1, 2, 4, 8, 9	3, 5, 6, 7, 10

Бесіда

1. Розкажіть про періодизацію історії.

с. 12

Великі подорожі

У другій половині XV ст. прокинувся справжній бум у територіальній експансії європейців. Вони вийшли за межі Європи, аби знайти нові торговельні шляхи до Індії, аби знайти нові торговельні шляхи до Індії, аби знайти нові торговельні шляхи до Індії.

У першу половину XVI ст. європейці розпочали свою експансію в Америку. У 1492 році Христофор Колумб відкрив Америку.

У 1498 році Васко да Гама відкрив морський шлях до Індії.

У 1519 році Фернан Магеллан здійснив перше навколосвітнє плавання.

У 1522 році Джеймс Кук відкрив нові острови в Тихому океані.

У 1542 році Роберт Калверт заснував перше англійське поселення в Америці.

У 1564 році Джон Девіс відкрив пролив між Європою та Азією.

У 1577 році Джеймс Кук здійснив перше англійське навколосвітнє плавання.

У 1582 році Христофор Колумб заснував перше іспанське поселення в Америці.

У 1593 році Джеймс Кук відкрив нові острови в Тихому океані.

с. 13

Великі подорожі

У 1492 році Христофор Колумб відкрив Америку. У 1498 році Васко да Гама відкрив морський шлях до Індії. У 1519 році Фернан Магеллан здійснив перше навколосвітнє плавання.

У 1522 році Джеймс Кук відкрив нові острови в Тихому океані.

У 1542 році Роберт Калверт заснував перше англійське поселення в Америці.

У 1564 році Джон Девіс відкрив пролив між Європою та Азією.

У 1577 році Джеймс Кук здійснив перше англійське навколосвітнє плавання.

У 1582 році Христофор Колумб заснував перше іспанське поселення в Америці.

У 1593 році Джеймс Кук відкрив нові острови в Тихому океані.

У 1598 році Джеймс Кук здійснив перше англійське навколосвітнє плавання.

У 1600 році Джеймс Кук заснував перше англійське поселення в Америці.

У 1602 році Джеймс Кук відкрив нові острови в Тихому океані.

с. 15

Великі подорожі

У 1492 році Христофор Колумб відкрив Америку. У 1498 році Васко да Гама відкрив морський шлях до Індії. У 1519 році Фернан Магеллан здійснив перше навколосвітнє плавання.

У 1522 році Джеймс Кук відкрив нові острови в Тихому океані.

У 1542 році Роберт Калверт заснував перше англійське поселення в Америці.

У 1564 році Джон Девіс відкрив пролив між Європою та Азією.

У 1577 році Джеймс Кук здійснив перше англійське навколосвітнє плавання.

У 1582 році Христофор Колумб заснував перше іспанське поселення в Америці.

У 1593 році Джеймс Кук відкрив нові острови в Тихому океані.

У 1598 році Джеймс Кук здійснив перше англійське навколосвітнє плавання.

У 1600 році Джеймс Кук заснував перше англійське поселення в Америці.

У 1602 році Джеймс Кук відкрив нові острови в Тихому океані.

2. Що таке Новий час?
3. Чим Новий час відрізняється від Середньовіччя?
4. Які держави розквітають у Ранній Новий час?
5. Чим індустріальна цивілізація відрізняється від аграрної?
6. Яка форма правління була панівною в Нанню Нову добу?
7. Як змінилася роль католицької церкви?

Робота з картою

Покажіть на карті: Атлантичний океан, Тихий океан, Індійський океан, Європу, Північну та Південну Америку, Африку, Індію, Піренейський півострів.

III. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

Вступне слово вчителя

Учитель пояснює учням назву розділу I «Великі географічні відкриття та становлення капіталістичних відносин», ознайомлює з кількістю годин, формою проведення тематичного оцінювання тощо.

План

1. Передумови Великих географічних відкриттів. **с. 12**
2. «Відкриття» Америки. **с. 13**
3. Морський шлях до Індії. **с. 15**
4. Перше навколосвітнє плавання. **с. 16**

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Тестове завдання

Установіть хронологічну послідовність подій.

- А Перша подорож до Америки (Х. Колумб)
- Б Подорож до південного краю Африки (Б. Діаш)
- В Перша навколосвітня подорож (Ф. Магеллан)
- Г Відкриття морського шляху до Індії (Васко да Гама)

Відповідь: Б А Г В.

Робота з контурною картою

Позначте на контурній карті напрямки походів Х. Колумба, Васко да Гама, навколосвітнього плавання Ф. Магеллана.

V. ПІДСУМКИ УРОКУ

Учитель вибірково перевіряє виконання завдань, зупиняється на типових помилках.

Висновки

Передумовами Великих географічних відкриттів були: створення нових видів кораблів (каравела), навігаційних пристроїв (компас, астролібія) та карт; відкриття в географії та астрономії (Земля має форму кулі, можливий інший шлях до Азії); особливе положення Піренейського півострова («виступ» в Атлантичний океан, близькість до Африки); місіонерська діяльність церкви, нові Хрестові походи на язичників; завершення Реконквісти залишило без справ багато дворянства; виникнення держав, які мали можливість споряджати експедиції.

Причинами Великих географічних відкриттів стали: потреба в більшій кількості золота та срібла, пов'язана зі зростанням виробництва та торгівлі; бажання відшукати нові шляхи до Азії та позбутися посередників; перекриття турками старих торговельних шляхів із Європи до Азії.

У результаті дій іспанців та португальців були відкриті морські шляхи до Індії та Американські континенти.

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Опрацюйте текст § 2.
2. Напишіть твір за темою «У складі команди Христофора Колумба (Фернана Магеллана, Васко да Гама)» (на вибір).